

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 5117201154
Dátum vydania rozhodnutia: 12.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5117201154.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., so sídlom Želetavská 1525/1, Praha 4 - Michle, Česká republika, IČO: 649 48 242, týkajúcom sa organizačnej zložky v Slovenskej republike: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancova 1/A, Bratislava, IČO: 47 251 336, zastúpeného advokátskou kanceláriou ALTER IURIS, s.r.o., so sídlom Tolstého 9, Bratislava, IČO: 36 708 771, proti žalovanému: D. V. F., nar. XX. G. XXXX, bytom A., o zaplatenie 9 381,07 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38CbZm/1/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. júna 2018, č. k. 13CoZm/1/2018-97, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 20. júna 2018, č. k. 13CoZm/1/2018-97 a rozsudok Okresného súdu Žilina z 5. septembra 2017, č. k. 38CbZm/1/2017-57 zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom 5. septembra 2017, č. k. 38CbZm/1/2017-57 zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie zmenkovej sumy 9 381,07 eur s príslušenstvom a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca predložil vlastnú zmenku vystavenú obchodnou spoločnosťou BEMITRANS Logistic, s.r.o., so sídlom Piešťanská 31/A, Nové Mesto nad Váhom, IČO: 36 295 396, dňa 30. marca 2015 v Novom Meste nad Váhom. Za predmetnú zmenku sa zaviazal vystaviteľ zaplatiť dňa 15. júna 2016 prvému majiteľovi zmenky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancova 1/A, Bratislava, sumu 10 023,69 eur. V ľavej časti zmenky je ako ručiteľ uvedený žalovaný spolu s jeho nečitateľným podpisom.

1.2. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v zmenke označený jej prvý majiteľ má právnu formu podniku zahraničnej osoby (organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby), ktorý nemá samostatnú právnu subjektivitu. Organizačná zložka podniku zahraničnej osoby nemá postavenie právnickej osoby, a toto postavenie nezískava ani zápisom do Obchodného registra. Okresný súd poukázal na to, že zákon č. 191/1950 Sb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zmenkový zákon“ alebo „ZZŠ“) nerieši aktívnu zmenkovú spôsobilosť, t. j. spôsobilosť nadobúdať práva zo zmenky. V ustanovení čl. III § 1 ZZŠ je

výslovne upravená len pasívna zmenková spôsobilosť (spôsobnosť sa zmenkovo zaväzovať). Pre posúdenie aktívnej zmenkovej spôsobilosti sa použije právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak ide o fyzické osoby, resp. v ustanovení § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak ide o právnické osoby. Predpokladom nadobudnutia práv zo zmenky je právna subjektivita majiteľa zmenky, t. j. jeho spôsobilosť mať práva a povinnosti. Za platnú zmenku preto nemôže byť považovaná listina obsahujúca také označenie remitenta, z ktorého jednoznačne vyplýva, že osoba, ktorá je v tejto listine uvedená ako remitent, remitentom byť nemôže (napr. z dôvodu, že remitent nemá právnu subjektivitu).

1.3. Nakoľko osoba uvedená v žalobcom predloženej zmenke ako remitent, je subjektom bez právnej subjektivity, dospel okresný súd k záveru, že žalobca si uplatnil nárok z neplatnej zmenky. Z tohto dôvodu vyhlásenie avalistu na neplatnej zmenke - aj za predpokladu, že by bolo samo o sebe bezvadné - nemôže vyvolávať žiadne právne dôsledky. Na rozhodovanú vec nebolo možné podľa súdu prvej inštancie aplikovať ustanovenie § 32 ods. 2 ZZŠ, ktoré rieši otázku vplyvu neexistencie záväzku osoby, za ktorú sa aval zaručil, na vznik záväzku avalistu. Nedopadá však na situáciu, kedy subjekt označený na zmenke ako remitent je subjektom bez právnej subjektivity, ktorý nemôže nadobudnúť práva zo zmenky.

1.4. Záverom súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobcovi práva zo zmenky vôbec nesvedčia, nakoľko na predloženej zmenke nie je označený ako jej prvý majiteľ a ani ako nadobúdateľ práv zo zmenky.

2. Krajský súd v Žilíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 20. júna 2018, č. k. 13CoZm/1/2018-97 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil so závermi vyslovenými v preskúvanom rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach naň odkázal. Vo vzťahu k odvolacím námietkam skonštatoval, že na zmenke označeným remitentom je subjekt UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancova 1/A, Bratislava, pričom sa nestotožnil s argumentáciou odvolateľa, že označenie organizačnej zložky s údajmi výslovne viazucimi sa k organizačnej zložke ako remitenta uvedeného na zmenke nespôsobuje neplatnosť zmenky. Ak je remitentom zmenky organizačná zložka, ktorá nemá právnu subjektivitu, nemôže ísť o platnú zmenku. Organizačná zložka podniku zahraničnej osoby nemá postavenie právnickej osoby, t. j. nemá právnu subjektivitu, pričom odvolací súd poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax súdov a výslovne odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo 7. apríla 2011, sp. zn. 21Cdo/1027/2010 a na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 31. augusta 2010, sp. zn. 4Obo/50/2010.

2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ je v zmenke označený remitent bez právnej subjektivity, nemôžu byť potom z takejto zmenky ani priznané práva takto označenému remitentovi bez právnej subjektivity, keďže nejde o spôsobilý subjekt, ktorý by mohol byť nositeľom práv zo zmenky. Remitent uvedený na zmenke nemá samostatnú právnu subjektivitu a práva uplatnené žalobcom zo zmenky nie sú právami, ktoré by zo zmenky ako majiteľovi zmenky patrili žalobcovi.

2.3. Pokiaľ ide o rozhodnutia Vrchného soudu v Prahe sp. zn. 5Cmo/40/1996 a 5Cmo/466/1995, na ktoré poukazoval žalobca, krajský súd skonštatoval, že tieto rozhodnutia nie je možné aplikovať na rozhodovanú vec, nakoľko v nich bola riešená otázka týkajúca sa neúplného označenia remitenta, ale remitenta, ktorý má právnu subjektivitu. Závery a zistenia plynúce z týchto rozhodnutí však nie sú totožné s rozhodovanou vecou, v ktorej je ako remitent uvedený subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 11. septembra 2018 dovolanie, ktorým žiadal, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval dovolateľ z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“), nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené.

3.1. Podľa žalobcu v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neboli riešené právne otázky, a to:

- „či je možné považovať zmenku, ktorá obsahuje nesprávny údaj o remitentovi, resp. ktorá obsahuje údaj o neexistujúcom remitentovi, prípadne remitentovi, ktorý nemá právnu subjektivitu, za neplatnú“ a
- „či je banka aktívne vecne legitimovaná v spore zo zmenky, ak je na zmenke ako remitent uvedená jej

organizačná zložka (pobočka podniku zahraničnej osoby - zahraničnej banky).“

4. Vo vzťahu k prvej právnej otázke dovolateľ uviedol, že nespochybňuje tvrdenie, že organizačná zložka (pobočka zahraničnej banky) nemá právnu subjektivitu, avšak zastáva názor, že na základe označenia na zmenke je jej remitent zrejmy a súdy nižšej inštancie sa dopustili nesprávneho právneho posúdenia veci, ak dospeli k záveru o neplatnosti zmenky, na ktorej je ako remitent označená organizačná zložka právnickej osoby.

4.1. Podľa žalobcu nie je možné zmenku obsahujúcu nesprávny údaj o remitentovi, údaj o neexistujúcom remitentovi, prípadne remitentovi, ktorý nemá právnu subjektivitu, považovať za neplatnú. Označenie remitenta na zmenke slúži na označenie osoby, ktorá je oprávnená vykonávať práva zo zmenky, a ak by aj bolo označenie remitenta nesprávne, nespôsobuje to neplatnosť zmenky. Nesprávne, prípadne neúplné označenie remitenta môže mať vplyv len na posúdenie zmenkovej legitímácie, teda preukázania toho, či ten, kto vykonáva práva zo zmenky je totožnou osobou, ako osoba, ktorá je označená ako remitent na zmenke. Na podporu svojho tvrdenia poukázal dovolateľ na rozsudok najvyššieho súdu z 24. novembra 2011, sp. zn. 5Ob0/45/2011, ako aj na rozhodnutia Vrchného soudu v Prahe sp. zn. 5Cmo/40/1996 a 5Cmo/466/1995.

5. K druhej právnej otázke nastolenej v dovolaní žalobca uviedol, že za remitenta je potrebné považovať žalobcu ako zahraničnú banku a nie pobočku zahraničnej banky na území Slovenskej republiky. Poukázal pritom na viaceré ustanovenia zákona o bankách. Zo skutočnosti, že zmenka je v držbe zahraničnej banky, ktorá má právnu subjektivitu, vyplýva aj jej nesporná aktívna vecná legitímácia v spore. Označenie organizačnej zložky na zmenke podľa dovolateľa preukazuje len skutočnosť, že zmenkový vzťah sa týka tejto organizačnej zložky.

5.1. Skutočnosť, že oprávneným zo zmenky je žalobca ako zahraničná banka, vyplýva aj z listinných dôkazov pripojených k žalobe, predovšetkým z dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky, v ktorej je výslovne uvedené, že blankozmenka je vystavená v prospech veriteľa. Preto nemožno mať pochybnosti, že remitentom označeným na zmenke je žalobca ako zahraničná banka, pričom dodatok o pobočke zahraničnej banky len vyjadruje skutočnosť, že blankozmenka bola vystavená v súvislosti s činnosťou tejto pobočky.

6. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je dôvodný.

8. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8.2. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k

tomu vid' aj 3Cdo/158/2017).

9. Dovolací súd konštatuje, že pre jeho rozhodnutie vo veci je relevantné posúdenie len prvej dovolateľom označenej otázky týkajúcej sa (ne)platnosti zmenky, otázka posúdenia vecnej legitímácie by bola vzhľadom na záver súdov nižšej inštancie o neplatnosti zmenky predčasná, a to aj napriek tomu, že konajúce súdy sa po vyslovení záveru o neplatnosti zmenky vyjadrovali aj k otázke vecnej legitímácie žalobcu v spore. Zároveň dovolací súd uvádza, že argumentácia dovolateľa vo vzťahu k nim nastolenej druhej otázke celkom nezodpovedá tomu, ako sa má dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. vymedziť (k tomu vid' aj bod 8.1. vyššie), a taktiež nezodpovedá ani skutkovému stavu ustálenému súdmi nižšej inštancie, ktorým je dovolací súd viazaný (k tomu vid' ustanovenie § 442 C.s.p.).

10. Záver o splnení procesných podmienok, za ktorých je možné dovolacie konanie uskutočniť, vrátane posúdenia prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Prípustnosť dovolania je pritom nutné posudzovať ku dňu podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku (a nie až ku dňu rozhodovania dovolacieho súdu o ňom).

10.1. Pokiaľ ide o prvú dovolateľom nastolenú otázku, jedná sa o právnu otázku, ako to predpokladá judikatúra najvyššieho súdu (vid' bod 8.2. vyššie), ktorá sa týka výkladu a aplikácie ustanovenia čl. I § 75 zmenkového zákona, vyriešenie predmetnej právnej otázky bolo rozhodujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň dovolací dôvod bol vymedzený v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C.s.p. Prípustnosť dovolania je v tejto časti daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nakoľko ku dňu podania dovolania žalobcu nebola ním nastolená otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Rozhodnutie najvyššieho súdu, na ktoré vo svojom dovolaní žalobca poukazyval (5Obo/45/2011), nie je rozhodnutím vydaným v dovolacom konaní, ale jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu (t. j. o rozhodnutie vydané vo veci, kedy súdom prvej inštancie bol krajský súd a najvyšší súd bol súdom odvolacím), odklon od ktorého pri riešení právnej otázky nie je relevantný z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., avšak odklon od takéhoto rozhodnutia nevyklučuje prípustnosť dovolania podľa písm. b/ predmetného zákonného ustanovenia.

11. Podľa čl. I § 75 zmenkového zákona, vlastná zmenka obsahuje

- označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná,
- bezpodmienečný sľub zaplatiť peňažnú sumu,
- údaj sročnosti,
- údaj miesta, kde sa má platiť,
- meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť,
- dátum a miesto vystavenia zmenky a
- podpis vystaviteľa.

12. Zároveň však dovolací súd konštatuje, že otázka platnosti zmenky v nadväznosti na nesprávne alebo neúplné označenie remitenta na zmenke bola v čase po podaní dovolania žalobcu v predmetnej veci predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu v rozsudku najvyššieho súdu z 18. septembra 2018, sp. zn. 3Obdo/4/2018 (publikovanom aj v časopise Zo súdnej praxe 1/2019 pod č. 5/2019). V predmetnom rozsudku dovolací súd v relevantnej časti odôvodnenia uviedol, že:

28.3. Pokiaľ ide o samotnú právnu otázku je potrebné poukázať na základný interpretačný princíp uplatňujúci sa pri výklade náležitostí zmenky, a to tzv. rigor combialis (zmenková prísnosť), pričom pre samotnú zmenku platí, že nie pri všetkých obligatórnych náležitostiach zmenky nie je rovnaká a teda pri niektorých náležitostiach sa uplatňuje menej striktné a naopak pri iných náležitostiach zmenky sa posudzuje prísnejšie.

28.4. Jednou z obligatórnych náležitostí podľa čl. I § 1 bod 6 zmenkového zákona v prípade cudzej zmenky, resp. podľa čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona v prípade vlastnej zmenky je označenie prvého majiteľa (t. j. remitenta). Označenie remitenta na zmenke je jednou z tých náležitostí, ktorá sa pri princípe zmenkovej prísnosti posudzuje menej striktné z hľadiska formálnej platnosti zmenky.

28.5. Označenie remitenta na zmenke je zásadou legitímácie jej prvého majiteľa pre výkon práv zo zmenky. Majiteľom sa remitent stane až v okamihu, kedy zmenku riadne získa do svojej držby.

Remitent, ako osoba vyznačená vystaviteľom na zmenke, nemusí byť určený celkom presne svojím občianskym, obchodným alebo iným menom, mal by však byť označený tak, ako sa stane majiteľom zmenky a toto označenie ho skutočne legitimovalo. Z tohto pohľadu nemusí remitent byť osobou reálne existujúcou, avšak neexistujúci remitent sa nemôže stať majiteľom zmenky a ani znej vykonávať práva (k tomu aj Kovařík Z., Zákon směnečný a šekový, 4. vydanie, C.H.BECK Praha 2005, s. 16).

28.6. Označenie remitenta nemusí byť celkom presné, avšak z údajov na zmenke musí byť zrejmé, komu alebo na koho rad má byť platené (rozsudok Vrchního soudu v Prahe zo dňa 17. septembra 1996, sp. zn. 5Cmo/63/1995).

28.7. K platnosti zmenky z hľadiska čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona postačuje, ak je nejaký, hoci neexistujúci remitent na vlastnej zmenke označený. Čo najpresnejšie označenie remitenta na zmenke je významné nie z hľadiska platnosti zmenky, ale preto, aby bola daná legitímácia toho, kto práva zo zmenky uplatňuje (uznesenie Vrchního soudu v Prahe zo dňa 27. mája 1997, sp. zn. 5Cmo/40/1996).

29. S poukazom na uvedené dovolací konštatuje, že pre platnosť zmenky sa vyžaduje, aby bol v nej uvedený remitent (čl. I § 1 bod 6 zmenkového zákona pri cudzej zmenke, resp. čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona pri vlastnej zmenke).

30. Ak je na zmenke uvedený remitent je zmenka platná bez ohľadu na to, či je označenie remitenta nesprávne, nepresné alebo neúplné.

31. Nepresné označenie remitenta (napr. uvedením obchodného mena remitenta, ktoré v čase vystavenia zmenky nebolo jeho obchodným menom zapísaným v obchodnom registri) na zmenke nevytvára vnútornú neurčitost' zmenky majúcu za následok neplatnosť zmenky, pre ktorú by nebolo možné plnenie zo zmenky v súdnom konaní priznať.

32. Nesprávny, nepresný alebo neurčitý údaj na zmenke v označení remitenta môže mať za následok nedostatok jeho legitímácie pri výkone práv zo zmenky, ale nemá vplyv na platnosť zmenky.

12.1. Citované závery sú plne aplikovateľné aj v posudzovanej veci na rozhodnutie o dovolaní žalobcu.

12.2. Z predmetných judikátorných záverov totiž jednoznačne vyplýva, že na to, aby bola určitá listina považovaná za platnú zmenku, musí obsahovať označenie jej remitenta (akéhokoľvek). Za platnú zmenku sa pritom považuje aj taká zmenka, na ktorej je označenie remitenta nepresné, neúplné, prípadne ak je ako remitent uvedený neexistujúci subjekt. V zmysle uvedených kritérií je potrebné za platnú zmenku považovať aj zmenku, na ktorej je ako remitent uvedená organizačná zložka určitej právnickej osoby.

13. Osobitne k skutočnosti, že v predmetnej veci bolo „sporným“ uvedenie organizačnej zložky (podniku zahraničnej osoby) ako remitenta na vlastnej zmenke, možno podporne poukázať na judikát č. R 13/2002 (ktorý doposiaľ nebol prekonaný neskorším publikovaným rozhodnutím - pozn. dovolacieho súdu), ktorého prvá právna veta znie nasledovne: „zo skutočnosti, že v zmluve je ako účastník zmluvy označená organizačná zložka existujúcej právnickej osoby (obchodnej spoločnosti), nemožno dospieť k záveru, že ju uzavrela organizačná zložka vo svojom mene a nie v mene právnickej osoby, ktorej je zložkou.“

13.1. Zohľadňujúc uvedené tak nemožno automaticky skonštatovať, že majiteľom zmenky je v nej uvedená organizačná zložka právnickej osoby a nie právnická osoba, ktorej organizačná zložka je uvedená v texte zmenky. Táto skutočnosť sa však týka vecnej legitímácie osoby, ktorá v súdnom konaní uplatňuje práva zo zmenky, a nie platnosti zmenky. Je tak na osobe, ktorá práva zo zmenky uplatňuje, aby hodnoverným spôsobom preukázala, že je skutočným nositeľom práva inkorporovaného v zmenke.

14. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že:

I. Obligatornou náležitostí vlastnej zmenky je podľa čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona uvedenie jej remitenta (prvého majiteľa zmenky).

II. Požiadavke formálnej platnosti zmenky podľa označeného zákonného ustanovenia vyhovuje aj taká vlastná zmenka, v ktorej je ako remitent uvedená len organizačná zložka existujúcej právnickej osoby (alebo podnik zahraničnej osoby, prípadne organizačná zložka podniku zahraničnej osoby).

III. Uvedenie organizačnej zložky právnickej osoby ako remitenta na zmenke môže mať za následok nedostatok legitímácie právnickej osoby, ktorá je zriaďovateľom organizačnej zložky, pri výkone práv zo zmenky. Osoba, ktorá uplatňuje v súdnom konaní právo z takejto zmenky, musí hodnoverne preukázať,

že je skutočným nositeľom uplatneného práva.

15. Dovolací súd vzhľadom na právne závery vyslovené vyššie konštatuje, že odvolací súd (a aj súd prvej inštancie) vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k záveru o neplatnosti žalobcom predloženej zmenky z dôvodu, že remitentom zmenky bola len organizačná zložka žalobcu. Zmenka musí z hľadiska náležitosti podľa čl. I § 1 bod 6 zmenkového zákona v prípade cudzej zmenky, resp. podľa čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona v prípade vlastnej zmenky obsahovať označenie remitenta. Pre posúdenie platnosti zmenky je potom irelevantné, či takéto označenie je presné, správne alebo úplné, alebo či takto označený remitent je existujúcim, prípadne neexistujúcim subjektom (a to vrátane uvedenia organizačnej zložky právnickej osoby). Zmenka, na ktorej je ako remitent uvedená organizačná zložka právnickej osoby, je platnou zmenkou, nakoľko z formálneho hľadiska obsahuje zákonom vyžadovanú náležitosť podľa čl. I § 1 bod 6 zmenkového zákona v prípade cudzej zmenky, resp. podľa čl. I § 75 bod 5 zmenkového zákona v prípade vlastnej zmenky, ktorou je uvedenie jej prvého majiteľa.

16. Záverom však považuje dovolací súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že nie rozhodnutia, na ktoré odkazoval v súdnom spore žalobca, ale rozhodnutia, na ktoré odkázal odvolací súd vo svojom rozsudku, neboli aplikovateľné na rozhodovanú vec.

16.1. V rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo 7. apríla 2011, sp. zn. 21Cdo/1027/2010 bola riešená procesná spôsobilosť organizačnej zložky zahraničnej právnickej osoby, a teda či takáto organizačná zložka môže vystupovať samostatne ako strana v súdnom spore. V uvedenom rozhodnutí však nebola riešená jej spôsobilosť v hmotnom práve, resp. koho sa jej hmotnoprávne úkony týkajú, alebo aké to vyvoláva právne následky.

16.2. Uznesením najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho z 31. augusta 2010, sp. zn. 4Obo/50/2010 bolo potvrdené uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, nie však otázka „zmenkovej spôsobilosti organizačnej zložky právnickej osoby“, ako mylne uviedol krajský súd v dovolaní napadnutom rozsudku. Tá bola v uvedenej veci posudzovaná v rozsudku najvyššieho súdu z 30. júla 2009, sp. zn. 1Obo/48/2008, z ktorého vyplýva že v zmenke bol označený remitent spôsobom, že tam bolo uvedené obchodné meno právnickej osoby (žalobcu), s dodatkom označujúcim názov jej odštepného závodu (t. j. jej organizačnú zložku), pričom vyslovil záver, že zmenka nie je neplatná, resp. že by nebola daná aktívna legitimácia žalobcu na vymáhanie zmenkovej sumy. Čiže vo veci, na ktorú odkázal vo svojom rozhodnutí krajský súd (síce v inom ako ním uvedenom rozhodnutí), vyslovil najvyšší súd opačný právny názor, ako zaujali v rozhodovanej veci súd prvej inštancie a odvolací súd.

17. Vzhľadom na to, že dovolateľ zároveň dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky dovolacím súdom ku dňu podania dovolania nevyriešenej (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť (a predčasnosť) právneho záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti žalobcom predloženej zmenky bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C.s.p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

18. V ďalšom konaní sú súd prvej inštancie a odvolací súd viazaní právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.